

پیشینهی خانووبه‌ره حه‌رام نییه

عائیشهی کچی نه‌بو به‌کر
دایکی نیمانداران، پیشه‌نگو راستگو،
زاناو خوا په‌رست ... ل ۳

نه‌خوشخانهی نه‌دایک بوون نه‌هه‌ولیر
نه‌نیوان کارمه‌ندی پی‌اوو ... گازندهی
نافره‌تانی دوو گیاندا ... ل ۶

ژۆنانه‌یه‌کی رۆشنیبری نایینییه، مه‌کته‌بی ته‌نفیزی یه‌کیتی زانیانی نایینی نیسلامی کوردستان دوو هه‌فته جارێک دهری ده‌کات (۶۲) یه‌ک شه‌مه ۲۲ ذی القعدة/ ۱۴۳۱ ۱۸ ره‌زه‌ری ۲۰۱۰/۱۰/۱۰ ژماره (۶۲) یه‌ک شه‌مه ۲۲ ذی القعدة/ ۱۴۳۱ ۱۸ ره‌زه‌ری ۲۰۱۰/۱۰/۱۰

له‌هه‌ولیر له‌قوتابخانه‌یه‌کی بنه‌ره‌تی ئینجیل به‌مندالی موسلمانان ده‌لین

لیژنه‌ی بالای فه‌توای کوردستان:
حوکمی وه‌رگرتنی پیشینه‌ی
خانووبه‌ره‌ روون ده‌کاته‌وه

دوای چه‌ندین دانیشتنو دیدار له‌گه‌ڵ لایه‌نه‌ په‌یوه‌ندی‌داره‌کان، رۆژی (۲۰۱۰/۹/۷) مه‌کته‌بی ته‌نفیزی یه‌کیتی زانیانی نایینی نیسلامی کوردستان به‌نوسراوی فه‌رمی داوای له‌ وه‌زاره‌تی دارایی حه‌کومه‌تی هه‌رێمی کوردستان کرد، بۆ ته‌وه‌ی زانیاری ته‌واویان بده‌ن له‌سه‌ر شێوه‌ی دا به‌شکردنی ته‌واو پارهی له‌پیشینه‌ی خانووبه‌ره‌ له‌ هاو‌لاتیبیان وه‌رده‌گیریت.

رۆژی (۲۰۱۰/۱۰/۳) وه‌زاره‌تی دارایی به‌ ره‌سی وه‌لامی نوسراوه‌که‌ی یه‌کیتی زانیان دا به‌وه، بۆ روونکردنه‌وه‌ی بایه‌ته‌که‌ رۆژی (۲۰۱۰/۱۰/۷) لیژنه‌ی بالای فه‌توای کوردستان به‌ ناماده‌بوونی سه‌رۆک و جێگری سه‌رۆکی زانیان و سه‌رۆکی لیژنه‌ی ته‌وقاف له‌په‌رله‌مانی کوردستان و چه‌ند مامۆستایه‌کی نایینی له‌هه‌ولیرو سلێمانی و ناوچه‌کانی دیکه‌ی کوردستان، کۆبوونه‌وه، تا له‌کۆتایی لیژنه‌ی بالای فه‌توای کوردستان حوکمی وه‌رگرتنی سوله‌قی عه‌قاری روونکرده‌وه.

ده‌قی فه‌توایه‌که‌، له‌لایه‌ره (۵) بچۆینه‌وه.

ده‌سته‌ی داواکاری گه‌شتیش به‌هه‌مان شێوه‌ سهردانی قوتابخانه‌ی ناوبروایان کردووه.

به‌ییتی نوسراویکی داواکاری گه‌شتی له‌ (۲۰۱۰/۹/۲۱) که‌ بۆ قوتابخانه‌ی میدیای بنه‌ره‌تی ناره‌راوه، روونی ده‌کاته‌وه، که‌ قوتابخانه‌ی ناوبراو له‌گه‌ره‌کی به‌ختیاری له‌هه‌ولیر له‌وانه‌ی میژوو، ئینجیل به‌مندالی موسلمانان ده‌لین، که‌ ته‌وه‌ قوتابخانه‌یه‌ سالانه زیاتر له‌ دوو سه‌د مندالی موسلمانان بۆ خۆیتندن وه‌رده‌گریت، به‌رپه‌وه‌سه‌رو چه‌نده مامۆستایه‌کی ته‌وه‌ قوتابخانه‌یه‌ش مه‌سیحینه.

نوسراوه‌که‌ی داواکاری گه‌شتی ده‌لیت: له‌سه‌ر ته‌وه‌ی خۆیتندنی وانسه‌ی میژوو له‌روانگه‌ی نایینی مه‌سیحی له‌لایه‌ن قوتابیانی نیسلام له‌گه‌ڵ نایینی نیسلام و بنه‌ماکانی ده‌ستووری عیراقسی و ره‌شوووسی ده‌ستووری هه‌رێمی کوردستان ناگۆجیت، بۆیه‌ داوا ده‌که‌مین وانسه‌ی ناماژه‌ پێتکراو بگۆرێت بۆ گه‌شت قوتابخانه‌کانی خۆیتندن یان پێویسته‌ قوتابیانی نیسلام به‌خه‌رتن و ناماده‌ی ته‌وه‌ وانسه‌ نه‌بن له‌گه‌شت قوتابخانه‌کان، هه‌رشێوه‌ی به‌خه‌شتی قوتابیانی مه‌سیحی که‌ وانسه‌ نایینی نیسلام ناخۆین.

له‌کۆتایی نوسراوه‌که‌دا داواکاری گه‌شتی ده‌لیت: به‌پێچه‌وانه‌وه‌ ناچارین رێکاری یاسایی نه‌بجام بده‌نی له‌ده‌ژی لایه‌نه‌ به‌رپه‌سه‌کان.

هه‌ر یه‌ک له‌ یه‌کیتی زانیانی نایینی نیسلامی کوردستان و وه‌زاره‌تی ته‌وقاف و کاروباری نایینی حه‌کومه‌تی هه‌رێمی کوردستان پشتگیری نوسینه‌که‌ی

گه‌وره‌ زانی هه‌ولیر مامۆستا مه‌لا عه‌بدوولای فه‌ره‌ادی کۆچی دوایی کرد

مامۆستا مه‌لا عه‌بدوولای فه‌ره‌ادی زانییه‌کی گه‌وره‌وه‌ خواوه‌ن پێگه‌یه‌کی کۆمه‌لایه‌تی په‌رزوه، ده‌کاته‌ بارکی به‌رپێز حاکم عه‌بدوولای فه‌ره‌ادی، هه‌روه‌ها سه‌رباری ته‌وه‌ی، که‌ زانییه‌کی گه‌وره‌ی هه‌ولیر بوو، بۆ ماوه‌یه‌کی زۆریش ته‌ندامی لیژنه‌ی فه‌توای یه‌کیتی زانیانی نایینی نیسلامی کوردستان بووه.

مامۆستا له‌ته‌مه‌نی سه‌رووی ته‌وه‌ده‌ سالی ده‌ژیوا، بۆ ماوه‌ی چه‌ند سالی بۆ به‌ نه‌خۆشی له‌سه‌ر جیگا که‌وتیوه، شه‌وی (۲۰۱۰/۱۰/۴) کۆچی دوایی کرد.

سه‌رۆکی یه‌کیتی زانیان و جێگری سه‌رۆک و چه‌نده‌ ته‌ندامیکی مه‌کته‌بی ته‌نفیزی و به‌رپرسی لقی هه‌ولیری زانیان، مامۆستا مه‌لا جهرجیس به‌رپرسی

ناوچه‌ی چواری هه‌ولیری زانیان به‌شدارێ ناخشتی ته‌رمی مامۆستایان کرد. شایانی باسه‌ له‌کاتی ناخشتی ته‌رمی مامۆستا ژماره‌یه‌کی به‌هه‌ججار زۆری هاو‌لاتیبیان، به‌رپرسیانی حزبی و حوکمی، ژماره‌یه‌کی زۆری مامۆستایان ناماده‌ی بسون. له‌واتارێکیدا مه‌لا عه‌بدوولای سه‌عید سه‌رۆکی یه‌کیتی زانیان تیشکی خه‌سته‌ سه‌ر زۆلی مامۆستای کۆچکردوو، به‌تایبه‌تی که‌ خه‌مه‌تیکی زۆری زانسته‌ شه‌ره‌یه‌یه‌کانی کردووه، سوپاسی هه‌موو ناماده‌بوونیشی کرد.

هه‌ر به‌م بۆنه‌وه‌ پرسه‌ وه‌ر خۆشی له‌ خانه‌واده‌ی به‌رپێزان ده‌که‌ین، خوای گه‌وره‌ به‌ به‌هه‌شتی به‌رینی شاد بکات، تاملین.

سه‌روکی هه‌رێمی کوردستان پیرۆزبایی ئاراسته‌ی یه‌کیتی زانیانی نایینی نیسلامی کوردستان کرد ... ل ۴

یه‌کیتی زانیان وه‌لامی فه‌توا ژه‌هراویه‌کانی ته‌رتوسی ده‌داته‌وه

ته‌بو به‌سه‌ر ته‌رتوسی، که‌ که‌سیکی توندرووی سووریا، هه‌میشه‌ به‌ فه‌تواو قسه‌ توندروه‌کانی ناسراوه‌، به‌ موفتی توندرو ناسراوه، نامه‌یه‌کی هه‌ره‌شه‌ نامیزی له‌سه‌ر گه‌لی کورد به‌تایبه‌تی کوردانی سووریا تێراق بلاوکرده‌ته‌وه، که‌ تێیدا وێرایی چه‌ندان بوختان هه‌لبه‌ست به‌ گه‌لی کورد کافرکردنیان، بۆ شه‌رمانه ده‌لیت: نێوه‌ جێتان له‌ناو نێمه‌ ناییتوه، جگه‌ رڤو کینه‌وه‌ دوژمنداری شتیکی دیکه‌تان له‌ نێمه‌ پێناگات.

قسه‌کانی ته‌رتوسی دهره‌نجامی پێکه‌وه‌زیانی نایینی هه‌رێمی کوردستانه‌وه، باگراواندیکتی سیاسیشی له‌ پشته‌، چونکه‌ به‌ شه‌یتان په‌رستی وه‌سفی کورد ده‌کات،

وه‌ک ناماژه‌کردن بۆ کوردبوونی تێزیه‌کانه‌، ته‌وه‌ش بۆ ته‌وه‌ی هه‌م گیانی پێکه‌وه‌ژیان له‌ کوردستان بکه‌وته‌ مه‌ترسییه‌وه، هه‌میشه‌ بۆ ته‌وه‌ی ته‌وه‌ ناوچانه‌ نه‌گۆرێنه‌وه‌ سه‌ر هه‌رێمی کوردستان.

ته‌رتوسی خۆیتی کوردان هه‌ل‌ل‌ل‌ ده‌کات، هه‌ره‌شه‌ی هه‌موو شتیکی خرایان لێ ده‌کات.

مه‌کته‌بی ته‌نفیزی یه‌کیتی زانیانی نایینی نیسلامی کوردستان له‌ روونکردنه‌وه‌یه‌ که‌دا زۆر به‌ توندی وه‌لامی تۆمه‌ته‌کانی ته‌رتوسی ده‌داته‌وه.

روونکردنه‌وه‌ که‌ له‌لایه‌ره (۴) بچۆینه‌وه.

ته‌وه‌ ته‌فسیره‌ هه‌له‌ی تێدایه

ته‌فسیری (په‌شنگی نووری خودا) له‌ وه‌رگێرانسی پرۆفیسۆر (موزه‌فه‌ری په‌رتومه‌) ئیستا له‌بازاره‌کانی کوردستان بۆ هاو‌لاتیبیان دانراوه.

وێنه‌یه‌کی ته‌فسیره‌که‌ ده‌ست (په‌یام) که‌وتوه، که‌ چه‌ندین هه‌له‌ی تێدایه. هه‌له‌کان زیاتر هه‌له‌ی ته‌کنیکی و چاپن، بۆیه‌ به‌و شێوه‌یه‌ی ئیستا هاو‌لاتی ته‌وشی هه‌له‌ ده‌بیت تا چاپه‌که‌ی چاک نه‌کریتوه، وه‌ پێویسته‌ سه‌ره‌جهم نوسه‌خه‌کانی ته‌وه‌ ته‌فسیره‌ له‌بازاره‌کانی کوردستان سه‌حج بکێنه‌وه.

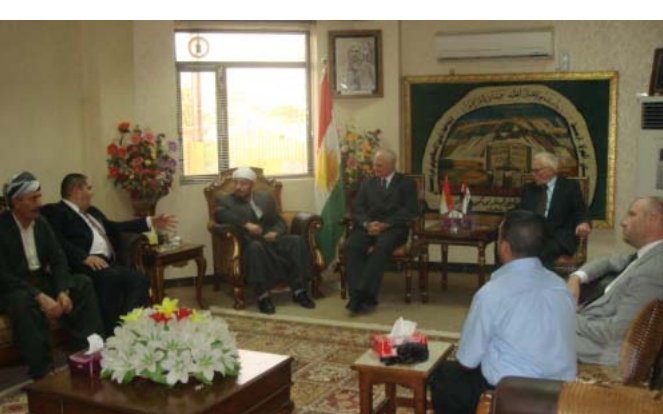
هه‌ندیک له‌هه‌له‌کانی ته‌وه‌ ته‌فسیره‌ بریتین له‌کۆتایی لایه‌ره (۴۹۴) سوهرتی قه‌سه‌س نایه‌تی (۳۵) ی تێدایه، که‌چی لایه‌ره‌ی دوای ته‌وه‌ واته‌ لایه‌ره (۴۹۵) هه‌مان سوهرتی قه‌سه‌س، به‌لام یه‌کسه‌ر ده‌گه‌ریتوه‌ بۆ نایه‌تی (۸)، له‌لایه‌ره‌ی پاشر، واته‌ لایه‌ره (۴۹۶) جارێکی دیکه‌ له‌نایه‌تی (۱۵) ده‌چیتوه‌ بۆ نایه‌تی

شاندیکی مه‌سیحیه‌کانی باشووری نه‌فریقا سه‌ردانی یه‌کیتی زانیان ده‌که‌ن

نایینه‌کانی دیکه‌ کرده‌ته‌وه‌ بۆ ته‌وه‌ی له‌ ناو ولاتی موسلمانان به‌ ناشتی بۆین، هۆکاری دووه‌میه‌شی سیاسیه‌ت حه‌کومه‌تی هه‌رێمی کوردستانه‌، بۆ ته‌وه‌ی هه‌میشه‌ مه‌لینه‌ندی فه‌رمی نایینی و ته‌سه‌ره‌ی بیست، نێمه‌ش وه‌ک مامۆستایانی نایینی یه‌کیتی زانیان به‌ته‌واوی پشتیوانی له‌و سیاسه‌ته‌ ده‌که‌ین.

پاشان هه‌ردوو له‌ کۆک بۆن له‌سه‌ر ته‌وه‌ی رێگری له‌و رێکخراوانه‌ بکریست، که‌ له‌ په‌نای نساوی مه‌سیحیه‌ته‌وه‌، کێشه‌و ناریشه‌ له‌ کوردستان ده‌هێننه‌وه‌، پێویسته‌ بۆ پاراستنی تایبه‌ته‌ندی هه‌رێمی کوردستان له‌ گه‌ڵی خۆبه‌ویستی و پێکه‌وه‌زیانی رێگری له‌وانه‌ بکریست.

پاشان بریار درا کار بۆ ته‌وه‌ بکه‌ن، بۆ ته‌وه‌ی له‌ داهاوتو باشترین په‌یوه‌ندی له‌نیوان هه‌ردووکیان پشورت بیست، له‌نایینه‌شدا سه‌ردان و هاو‌توچی به‌ر دوام هه‌یت.

ته‌وه‌ی ولاتانی دیکه‌ی درویشیه‌ هه‌مان شه‌ت پیرو بکه‌ن. له‌دانیشتنه‌که‌دا، که‌ مه‌لا جه‌لال خه‌یاتی جگه‌ری سه‌رۆکی زانیان، چه‌نده‌ نه‌ندامیکی مه‌کته‌بی ته‌نفیزی و به‌رپرسی لقی هه‌ولیر ناماده‌ی بسون، مه‌لا عه‌بدوولای

سه‌ر له‌ نێواره‌ی رۆژی دوو شه‌مه (۲۰۱۰/۹/۲۷) شاندیکی مه‌سیحیه‌کانی باشووری نه‌فریقای سه‌ردانی مه‌کته‌بی ته‌نفیزی یه‌کیتی زانیانی نایینی نیسلامی کوردستان کرد.

شاندی باشووری نه‌فریقای پێکهاتیوه‌ قه‌سه‌ دێرک ستون، نه‌ندۆ لێبهریاری رێکخه‌راوی نۆین دۆر، جۆج له‌رێکخه‌راوی ناوبراو، به‌یاری کاک خالید جه‌مال له‌په‌رته‌وه‌ به‌رپه‌سه‌ری به‌رپه‌سه‌ری ته‌وه‌ی کاروباری مه‌سیحیه‌کان له‌ وه‌زاره‌تی ته‌وقاف و کاروباری نایینی حه‌کومه‌تی هه‌رێمی کوردستان، کاک حه‌کم نێسه‌معلیل، که‌ به‌رپرسی رێکخه‌راویکی کوردیه‌ له‌ باشووری نه‌فریقا، گه‌نگی به‌ په‌یوه‌ندی نێوان کورد و باشووری نه‌فریقا ده‌دات.

شانده‌که‌ خۆشه‌حالی خۆیان دهرسری به‌و پێکه‌وه‌زیانه‌ی له‌ هه‌رێمی کوردستان هاتووه‌ دی، پێشان و باسو ده‌بی بکریته‌ پێشنگ بۆ